

Πρὸς Φιλιππησίους

Παῦλος καὶ Τιμόθεος,¹ δοῦλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ **1**
τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,² σὺν ἐπισκόποις³ καὶ διακόνοις:⁴ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη **2**
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ⁵ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ⁶ ὑμῶν, πάντοτε⁷ ἐν πάσῃ δεήσει⁸ μου **3**
ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν⁸ ποιούμενος, ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ⁹ ὑμῶν **5**
εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι¹⁰ τοῦ νῦν: πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι **6**
ὁ ἐναρξάμενος¹¹ ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει¹² ἄχρι¹⁰ ἡμέρας χριστοῦ Ἰησοῦ:
καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν¹³ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με **7**
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς¹⁴ μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ¹⁵ καὶ βεβαιώσει¹⁶

¹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ² Φιλιπποι, ων, ό, Philippi. ³ ἐπίσκοπος, ου, ό, superintendent, overseer. ⁴ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ⁵ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁶ μνεία, ας, ή, remembrance, mention. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ δέησις, εως, ή, entreaty, prayer. ⁹ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. ¹⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹¹ ἐναρχόμαι, begin. ¹² ἐπιτελέω, complete, perform. ¹³ φρονέω, think, judge. ¹⁴ δεσμός, ού, ό, chain, bond. ¹⁵ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ¹⁶ βεβαίωσις, εως, ή, confirmation, ratification.

τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινωνοῦς¹ μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. Μάρτυς² 8
 γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ³ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις⁴ Ἰησοῦ χριστοῦ. 9
 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ⁵
 ἐν ἐπιγνώσει⁶ καὶ πάσῃ αἰσθήσει,⁷ εἰς τὸ δοκιμάζειν⁸ ὑμᾶς τὰ διαφέροντα,⁹ ἵνα 10
 ἦτε εἰλικρινεῖς¹⁰ καὶ ἀπρόσκοποι¹¹ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν 11
 δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον¹² θεοῦ.

Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι,¹³ ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν¹⁴ 12
 τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν· ὥστε τοὺς δεσμούς¹⁵ μου φανεροὺς¹⁶ ἐν χριστῷ 13
 γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ¹⁷ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν 14
 ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς¹⁵ μου, περισσοτέρως¹⁸ τολμᾶν¹⁹
 ἀφόβως²⁰ τὸν λόγον λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον²¹ καὶ ἔριν,²² τινὲς δὲ καὶ 15

¹ συγκοινωνός, οὐ, ὁ, partaker, participant. ² μάρτυς, υρὸς, ὁ, witness. ³ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁴ σπλάγχνα, ων, τὰ, bowels, compassion. ⁵ περισσεύω, abound, be rich. ⁶ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ⁷ αἴσθησις, εως, ἡ, perception, discernment. ⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁰ εἰλικρινής, pure, sincere. ¹¹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹² ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹³ βούλομαι, wish, will. ¹⁴ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ¹⁵ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹⁶ φανερός, manifest, apparent. ¹⁷ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ¹⁸ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁹ τολμάω, dare, endure. ²⁰ ἀφόβως, fearlessly. ²¹ φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ²² ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention.

δι' εὐδοκίαν¹ τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν· οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας² τὸν χριστὸν 16
 καταγγέλλουσιν,³ οὐχ ἄγνως,⁴ οἰόμενοι⁵ θλίψιν⁶ ἐπιφέρειν⁷ τοῖς δεσμοῖς⁸ μου· οἱ 17
 δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν⁹ τοῦ εὐαγγελίου κείμεαι.¹⁰ Τί γάρ; Πλὴν 18
 παντὶ τρόπῳ,¹² εἴτε προφάσει¹³ εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται·³ καὶ ἐν
 τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται¹⁴ εἰς 19
 σωτηρίαν¹⁵ διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως,¹⁶ καὶ ἐπιχορηγίας¹⁷ τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ
 χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν¹⁸ καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ 20
 αἰσχυνθήσομαι,¹⁹ ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ,²⁰ ὥς πάντοτε,²¹ καὶ νῦν
 μεγαλυνθήσεται²² χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21
 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος.²³ Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, 22
 τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἰρήσομαι²⁴ οὐ γνωρίζω.²⁵ Συνέχομαι²⁶ δὲ ἐκ τῶν 23
 δύο, τὴν ἐπιθυμίαν²⁷ ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι²⁸ καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῶ

¹ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ² ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ ἄγνως, purely, sincerely. ⁵ οἶμαι, think, suppose. ⁶ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁸ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ⁹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁰ κείμεαι, lie, be laid. ¹¹ πλὴν, however, but. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ¹⁴ ἀποβαίνω, get out, go away. ¹⁵ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁶ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁷ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ¹⁸ ἀποκαραδοκία, ας, ἡ, eager expectation. ¹⁹ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ²⁰ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²¹ πάντοτε, always, at all times. ²² μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²³ κέρδος, ους, τό, gain, profit. ²⁴ αἰρέω, choose, prefer. ²⁵ γνωρίζω, make known, declare. ²⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ²⁷ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ²⁸ ἀναλύω, loose, depart.

μαῖλλον κρείσσον·¹ τὸ δὲ ἐπιμένειν² ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον³ δι' ὑμᾶς. Καὶ 24
 τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ⁴ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν
 προκοπὴν⁵ καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα⁶ ὑμῶν περισσεύῃ⁷ ἐν 26
 χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας⁸ πάλιν πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἀξίως⁹ 27
 τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε,¹⁰ ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε
 ἀπῶν,¹¹ ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε¹² ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ
 συναθλοῦντες¹³ τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι¹⁴ ἐν μηδενὶ ὑπὸ 28
 τῶν ἀντικειμένων·¹⁵ ἥτις αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἔνδειξις¹⁶ ἀπωλείας,¹⁷ ὑμῖν δὲ
 σωτηρίας,¹⁸ καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη¹⁹ τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον 29
 τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν·²⁰ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα²¹ 30
 ἔχοντες οἷον²² εἶδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

¹ κρείσσων, stronger, more excellent. ² ἐπιμένω, continue, remain. ³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁴ συμπαραμένω, remain or continue together with. ⁵ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ⁶ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁷ περισσεύω, abound, be rich. ⁸ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁹ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ¹⁰ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹¹ ἀπειμι, go away, depart. ¹² στήκω, stand, stand fast. ¹³ συναθλέω, contend along with. ¹⁴ πτύρω, frighten, terrify. ¹⁵ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ¹⁶ ἔνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ¹⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁸ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁰ πάσχω, suffer, am acted upon. ²¹ ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. ²² οἷος, such as, of what kind.

Εἴ τις οὖν παράκλησις¹ ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον² ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία³ **2**
 πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα⁴ καὶ οἰκτιρμοί,⁵ πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ **2**
 αὐτὸ φρονῆτε,⁶ τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι,⁷ τὸ ἐν φρονοῦντες:⁶ **3**
 μηδὲν κατὰ ἐριθείαν⁸ ἢ κενοδοξίαν,⁹ ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ¹⁰ ἀλλήλους
 ἡγούμενοι¹¹ ὑπερέχοντας¹² ἑαυτῶν: μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε,¹³ ἀλλὰ καὶ **4**
 τὰ ἐτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ φρονείσθω⁶ ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὃς ἐν **5**
 μορφῇ¹⁴ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἄρπαγμόν¹⁵ ἡγήσατο¹¹ τὸ εἶναι ἴσα¹⁶ θεῷ, ἀλλ' **7**
 ἑαυτὸν ἐκένωσεν,¹⁷ μορφὴν¹⁴ δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι¹⁸ ἀνθρώπων
 γενόμενος: καὶ σχήματι¹⁹ εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν²⁰ ἑαυτόν, **8**
 γενόμενος ὑπήκοος²¹ μέχρι²² θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.²³ Διὸ καὶ ὁ θεὸς **9**
 αὐτὸν ὑπερύψωσεν,²⁴ καὶ ἐχαρίσατο²⁵ αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα: ἵνα ἐν τῷ **10**
 ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ²⁶ κάμψῃ²⁷ ἐπουρανίων²⁸ καὶ ἐπιγείων²⁹ καὶ

¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² παραμύθιον, ου, τό, consolation, encouragement. ³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁴ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ φρονέω, think, judge. ⁷ σύμψυχος, harmonious, in unity. ⁸ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ⁹ κενοδοξία, ας, ἡ, vanity, empty conceit. ¹⁰ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹³ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁴ μορφή, ἡς, ἡ, form, shape. ¹⁵ ἄρπαγμός, οὔ, ὁ, thing to be grasped, spoil. ¹⁶ ἴσος, equal, identical. ¹⁷ κενόω, empty, make void. ¹⁸ ὁμοίωμα, τος, τό, likeness, form. ¹⁹ σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ²⁰ ταπεινώω, humble, humiliate. ²¹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ²² μέχρι, until, as far as (gen). ²³ σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ²⁴ ὑπερύψω, raise, exalt beyond measure. ²⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁶ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁷ κάμπτω, bend, bow. ²⁸ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁹ ἐπίγειος, of the earth, earthly.

καταχθονίων,¹ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται² ὅτι κύριος Ἰησοῦς χριστός, 11
εἰς δόξαν θεοῦ πατρός.

Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε³ ὑπηκούσατε,⁴ μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ⁵ μου 12
μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ⁶ μου, μετὰ φόβου⁷ καὶ τρόμου⁸
τῇ ἐαυτῶν σωτηρίᾳ⁹ κατεργάζεσθε: ¹⁰ ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν¹¹ ἐν ὑμῖν καὶ 13
τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν¹¹ ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.¹² Πάντα ποιεῖτε χωρὶς¹³ 14
γογγυσμῶν¹⁴ καὶ διαλογισμῶν,¹⁵ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι¹⁶ καὶ ἀκέραιοι,¹⁷ τέκνα 15
θεοῦ ἀμώμητα¹⁸ ἐν μέσῳ γενεᾶς¹⁹ σκολιᾶς²⁰ καὶ διεστραμμένης,²¹ ἐν οἷς
φαίνεσθε²² ὡς φωστῆρες²³ ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες,²⁴ εἰς καύχημα²⁵ ἔμοι 16
εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν²⁶ ἔδραμον,²⁷ οὐδὲ εἰς κενὸν²⁶ ἐκοπίασα.²⁸ 17
Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι²⁹ ἐπὶ τῇ θυσίᾳ³⁰ καὶ λειτουργίᾳ³¹ τῆς πίστεως ὑμῶν,

¹ καταχθόνιος, under the earth, subterranean. ² ἐξομολογέω, confess, profess. ³ πάντοτε, always, at all times. ⁴ ὑπακούω, obey, listen. ⁵ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁶ ἀπουσία, ας, ἡ, absence. ⁷ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁸ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁰ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹¹ ἐνεργέω, work, effect. ¹² εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹³ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁴ γογγυσμός, οὔ, ὁ, grumbling, murmuring. ¹⁵ διαλογισμός, οὔ, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁶ ἄμεμπτος, blameless. ¹⁷ ἀκέραιος, unmixed, pure. ¹⁸ ἀμώμητος, blameless, without blame or fault. ¹⁹ γενεά, ᾱς, ἡ, generation. ²⁰ σκολιός, crooked, unscrupulous. ²¹ διαστρέφω, distort, pervert. ²² φαίνω, shine, appear. ²³ φωστήρ, ἥρος, ὁ, star, light. ²⁴ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁶ κενός, empty, vain. ²⁷ τρέχω, run, exercise myself. ²⁸ κοπιάω, toil, labor. ²⁹ σπένδω, pour out as a libation. ³⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³¹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry.

χαίρω καὶ συγχαίρω¹ πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ¹ 18

μοι.

Ἐλπίζω² δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον³ ταχέως⁴ πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καὶ εὐψυχῶ,⁵ 19

γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ ἔχω ισόψυχον,⁶ ὅστις γνησίως⁷ τὰ περὶ ὑμῶν 20

μεριμνήσει.⁸ Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἐαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τὴν δὲ 21

δοκιμὴν⁹ αὐτοῦ γινώσκειτε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν¹⁰ εἰς τὸ

εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω² πέμψαι, ὥς ἂν ἀπιδῶ¹¹ τὰ περὶ ἐμέ, 23

ἐξαυτῆς·¹² πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως⁴ ἐλεύσομαι. Ἀναγκαῖον¹³ 24

δὲ ἡγησάμην¹⁴ Ἐπαφρόδιτον¹⁵ τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν¹⁶ καὶ συστρατιώτην¹⁷

μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν¹⁸ τῆς χρείας¹⁹ μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς:

ἐπειδὴ²⁰ ἐπιποθῶν²¹ ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν,²² διότι²³ ἠκούσατε ὅτι 26

¹ συγχαίρω, rejoice with. ² ἐλπίζω, hope, hope for. ³ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁴ ταχέως, quickly, soon. ⁵ εὐψυχέω, be glad, have courage. ⁶ ισόψυχος, like-minded, of kindred spirit. ⁷ γνησίως, sincerely, genuinely. ⁸ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁹ δοκιμή, ἤς, ἡ, proof, approval. ¹⁰ δουλεύω, serve, am a slave. ¹¹ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ¹² ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁵ Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ, Eraphroditus. ¹⁶ συνεργός, οὗ, ὁ, fellow worker. ¹⁷ συστρατιώτης, ου, ὁ, fellow soldier. ¹⁸ λειτουργός, οὗ, ὁ, minister, servant. ¹⁹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²⁰ ἐπειδὴ, since, because. ²¹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²² ἀδημονέω, distressed, troubled. ²³ διότι, because, on this account.

ἡσθένησεν:¹ καὶ γὰρ ἡσθένησεν¹ παραπλήσιον² θανάτῳ, ἀλλὰ ὁ θεὸς αὐτὸν 27
 ἡλέησεν,³ οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην⁴ ἐπὶ λύπην⁴ σχῶ. 28
 Σπουδαιοτέρως⁵ οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρήτε, καὶ γὰρ
 ἄλυπότερος⁶ ὦ. Προσδέχεσθε⁷ οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς 29
 τοιούτους ἐντίμους⁸ ἔχετε: ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι⁹ θανάτου ἡγγισεν, 30
 παραβουλευσάμενος¹¹ τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ¹² τὸ ὑμῶν ὑστέρημα¹³ τῆς
 πρὸς με λειτουργίας.¹⁴

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ 3
 ὀκνηρόν,¹⁵ ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.¹⁶ Βλέπετε τοὺς κύνας,¹⁷ βλέπετε τοὺς κακοὺς 2
 ἐργάτας,¹⁸ βλέπετε τὴν κατατομήν:¹⁹ ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή,²⁰ οἱ πνεύματι 3
 θεοῦ λατρεύοντες,²¹ καὶ καυχώμενοι²² ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ

¹ ἁσθενέω, be weak, sick. ² παραπλήσιον, near to, nearly. ³ ἐλεέω, have mercy, pity. ⁴ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁵ σπουδαιοτέρως, more earnestly, more carefully. ⁶ ἄλυπος, without pain. ⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁸ ἐντίμος, valued, precious. ⁹ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁰ ἐγγίζω, come near, approach. ¹¹ παραβουλεύομαι, expose myself to danger, am reckless. ¹² ἀναπληρώω, fill up, fulfill. ¹³ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁴ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁵ ὀκνηρός, lazy, idle. ¹⁶ ἀσφαλής, certain, definite. ¹⁷ κύων, ος, ὁ, dog. ¹⁸ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁹ κατατομή, ης, ἡ, mutilation, cutting in pieces. ²⁰ περιτομή, ης, ἡ, circumcision. ²¹ λατρεύω, serve, worship. ²² καυχάομαι, boast, glory.

πεποιθότες· καίπερ¹ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν² καὶ ἐν σαρκί· εἴ τις δοκεῖ ἄλλος⁴ 4
 πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μάλλον· περιτομῇ³ ὀκταήμερος,⁴ ἐκ γένους⁵ Ἰσραήλ, 5
 φυλῆς⁶ Βενιαμίν,⁷ Ἑβραῖος⁸ ἐξ Ἑβραίων,⁸ κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον⁹ 6
 διώκων¹⁰ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.¹¹
 Ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη,¹² ταῦτα ἤγημαι¹³ διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν.¹⁴ Ἀλλὰ μὲν 7
 οὖν καὶ ἡγοῦμαι¹³ πάντα ζημίαν¹⁴ εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον¹⁵ τῆς γνώσεως¹⁶ χριστοῦ
 Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου· δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην,¹⁷ καὶ ἡγοῦμαι¹³ σκύβαλα¹⁸
 εἶναι, ἵνα χριστὸν κερδήσω,¹⁹ καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην 9
 τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ
 πίστει· τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως²⁰ αὐτοῦ, καὶ τὴν 10
 κοινωνίαν²¹ τῶν παθημάτων²² αὐτοῦ, συμμορφούμενος²³ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ 11
 πως καταστήσω²⁴ εἰς τὴν ἐξανάστασιν²⁵ τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ 12

¹ καίπερ, although. ² πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ³ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁴ ὀκταήμερος, on the eighth day. ⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ⁶ φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ⁷ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ⁸ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁰ διώκω, pursue, persecute. ¹¹ ἄμεμπτος, blameless. ¹² κέρδος, ους, τό, gain, profit. ¹³ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁴ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁵ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹⁶ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁷ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁸ σκύβαλον, ου, τό, refuse, garbage. ¹⁹ κερδαίνω, gain, win. ²⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²² πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²³ συμμορφόω, bring to the same form with, conform. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ ἐξανάστασις, εως, ἡ, resurrection.

ἤδη τετελείωμαι·¹ διώκω² δέ, εἰ καὶ καταλάβω³ ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην³ ὑπὸ τοῦ
 χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν⁴ οὐ λογίζομαι⁵ κατειληφέναι·³ ἐν δέ, τὰ 13
 μὲν ὀπίσω⁶ ἐπιλανθάνομενος,⁷ τοῖς δὲ ἔμπροσθεν⁸ ἐπεκτεινόμενος,⁹ κατὰ 14
 σκοπὸν¹⁰ διώκω² ἐπὶ τὸ βραβεῖον¹¹ τῆς ἄνω¹² κλήσεως¹³ τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ
 Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν τέλειοι,¹⁴ τοῦτο φρονώμεν·¹⁵ καὶ εἴ τι ἑτέρως¹⁶ φρονεῖτε,¹⁵ καὶ 15
 τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει·¹⁷ πλὴν¹⁸ εἰς ὃ ἐφθάσαμεν,¹⁹ τῷ αὐτῷ στοιχεῖν²⁰ 16
 κανόνι,²¹ τὸ αὐτὸ φρονεῖν.¹⁵

Συμμιμηταί²² μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε²³ τοὺς οὕτως περιπατοῦντας, 17
 καθὼς ἔχετε τύπον²⁴ ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις²⁵ ἔλεγον 18
 ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίω²⁶ λέγω, τοὺς ἐχθροὺς²⁷ τοῦ σταυροῦ²⁸ τοῦ χριστοῦ· ὧν 19
 τὸ τέλος²⁹ ἀπώλεια,³⁰ ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,³¹ καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ³² αὐτῶν, οἱ

¹τελείω, fill, fulfill. ²διώκω, pursue, persecute. ³καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁴ἐμαυτοῦ, of myself. ⁵λογίζομαι, calculate, consider. ⁶ὀπίσω, behind, after (gen). ⁷ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁸ἐμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁹ἐπεκτείνωμαι, stretch out, strain after. ¹⁰σκοπός, οὐ, ὁ, goal, mark. ¹¹βραβεῖον, οὐ, τό, prize. ¹²ἄνω, up, above. ¹³κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁴τέλειος, complete, perfect. ¹⁵φρονέω, think, judge. ¹⁶ἑτέρως, differently, otherwise. ¹⁷ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁸πλὴν, however, but. ¹⁹φθάνω, come before another, anticipate. ²⁰στοιχεῖω, walk orderly, follow. ²¹κανὼν, ὅνος, ὁ, rule, standard. ²²συμμιμητής, οὐ, ὁ, fellow imitator, joint imitator. ²³σκοπέω, look at, contemplate. ²⁴τύπος, οὐ, ὁ, mark, example. ²⁵πολλάκις, often, many times. ²⁶κλαίω, weep, weep for. ²⁷ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²⁸σταυρός, οὐ, ὁ, cross. ²⁹τέλος, οὐς, τό, end, purpose. ³⁰ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³¹κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ³²αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame.

τὰ ἐπίγεια¹ φρονούντες.² Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα³ ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ 20
καὶ σωτῆρα⁴ ἀπεκδεχόμεθα,⁵ κύριον Ἰησοῦν χριστόν· ὃς μετασχηματίσει⁶ τὸ 21
σῶμα τῆς ταπεινώσεως⁷ ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον⁸ τῷ σώματι
τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν⁹ τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι¹⁰ ἑαυτῷ
τὰ πάντα.

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,¹¹ χαρὰ καὶ στέφανός¹² μου, οὕτως 4
στήκετε¹³ ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Εὐοδίαν¹⁴ παρακαλῶ, καὶ Συντύχην¹⁵ παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν² ἐν κυρίῳ. Ναί, 2
ἔρωτῶ καὶ σε, σύζυγε¹⁷ γνήσιε,¹⁸ συλλαμβάνου¹⁹ αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ συνήθλησάν²⁰ μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος,²¹ καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν
μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ²³ ζῶῃς.

¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ² φρονέω, think, judge. ³ πολίτευμα, τος, τό, commonwealth, state. ⁴ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ⁵ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ⁶ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁷ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ⁸ σύμμορφος, similar in form, similar. ⁹ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ¹⁰ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹¹ ἐπιπόθητος, longed for, desired. ¹² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹³ στήκω, stand, stand fast. ¹⁴ Εὐοδία, ας, ἡ, Euodia. ¹⁵ Συντύχη, ης, ἡ, Syntyche. ¹⁶ ναί, yes, truly. ¹⁷ σύζυγος, ου, ὁ, comrade, fellow worker. ¹⁸ γνήσιος, genuine, true. ¹⁹ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁰ συναθλέω, contend along with. ²¹ Κλήμης, εντος, ὁ, Clement. ²² συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ²³ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll.

Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε:¹ πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπεικὲς² ὑμῶν γνωσθήτω 4
 πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς.³ Μηδὲν μεριμνᾶτε,⁴ ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ 6
 προσευχῇ⁵ καὶ τῇ δεήσει⁶ μετὰ εὐχαριστίας⁷ τὰ αἰτήματα⁸ ὑμῶν γνωρίζεσθω⁹
 πρὸς τὸν θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα¹⁰ πάντα νοῦν,¹¹ φρουρήσει¹² 7
 τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα¹³ ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ,¹⁴ ὅσα σεμνά,¹⁵ ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά,¹⁶ ὅσα 8
 προσφιλῆ,¹⁷ ὅσα εὐφημα,¹⁸ εἴ τις ἀρετὴ¹⁹ καὶ εἴ τις ἔπαινος,²⁰ ταῦτα λογίσεσθε.²¹ 9
 Ἀ καὶ ἐμάθετε²² καὶ παρελάβετε²³ καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα
 πράσσετε:²⁴ καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹ πάντοτε, always, at all times. ² ἐπεικὲς, yielding, gentle. ³ ἐγγύς, near. ⁴ μεριμνᾶω, be anxious, distracted. ⁵ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁶ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁷ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁸ αἶτημα, τος, τό, request, petition. ⁹ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁰ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹¹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹² φρουρέω, guard, protect. ¹³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁴ ἀληθῆς, true, unconcealed. ¹⁵ σεμνός, honorable, dignified. ¹⁶ ἀγνός, pure, holy. ¹⁷ προσφιλῆς, pleasing, agreeable. ¹⁸ εὐφημος, praiseworthy, commendable. ¹⁹ ἀρετὴ, ἡς, ἡ, virtue, moral excellence. ²⁰ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ²¹ λογίζομαι, calculate, consider. ²² μανθάνω, learn, ascertain. ²³ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁴ πράσσω, do, perform.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως,¹ ὅτι ἤδη ποτέ² ἀνεθάλετε³ τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν:⁴ 10
 ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,⁴ ἡκαιρεῖσθε⁵ δέ. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν⁶ λέγω: ἐγὼ γὰρ 11
 ἔμαθον,⁷ ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης⁸ εἶναι. Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι,⁹ οἶδα καὶ 12
 περισσεύειν:¹⁰ ἐν παντὶ καὶ ἐν πάσιν μεμύημαι¹¹ καὶ χορτάζεσθαι¹² καὶ πεινᾶν,¹³
 καὶ περισσεύειν¹⁰ καὶ ὑστερεῖσθαι.¹⁴ Πάντα ἰσχύω¹⁵ ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί¹⁶ με 13
 χριστῷ. Πλὴν¹⁷ καλῶς¹⁸ ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές¹⁹ μου τῇ θλίψει.²⁰ 14
 Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππησίοι,²¹ ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον
 ἀπὸ Μακεδονίας,²² οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινωνήσεν²³ εἰς λόγον δόσεως²⁴ καὶ
 λήψεως,²⁵ εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι:²⁶ ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ²⁷ καὶ ἁπαξ²⁸ καὶ δις²⁹ εἰς 16
 τὴν χρείαν³⁰ μοι ἐπέμψατε. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ³¹ τὸ δόμα,³² ἀλλ' ἐπιζητῶ³¹ τὸν 17
 καρπὸν τὸν πλεονάζοντα³³ εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω³⁴ δὲ πάντα καὶ περισσεύω:¹⁰ 18
 πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου³⁵ τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν³⁶ εὐωδίας,³⁷

¹ μεγάλως, greatly. ² ποτέ, once, at some time. ³ ἀναθάλλω, grow up again, revive. ⁴ φρονέω, think, judge. ⁵ ἡκαιρέομαι, have no opportunity. ⁶ ὑστέρησις, εως, ἡ, need, want. ⁷ μαρτάνω, learn, ascertain. ⁸ αὐτάρκης, content, self-sufficient. ⁹ ταπεινόω, humble, humiliate. ¹⁰ περισσεύω, abound, be rich. ¹¹ μυέω, initiate, instruct. ¹² χορτάζω, eat until full, be filled. ¹³ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁴ ὑστερέω, lack, need. ¹⁵ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁶ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁷ πλὴν, however, but. ¹⁸ καλῶς, rightly, well. ¹⁹ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ²⁰ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²¹ Φιλιππησίος, ου, ὁ, Philippian. ²² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²³ κοινωνέω, have a share of, share. ²⁴ δόσις, εως, ἡ, gift, giving. ²⁵ λήψις, εως, ἡ, receiving. ²⁶ μόνος, only, alone. ²⁷ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁸ ἁπαξ, once, once for all. ²⁹ δις, twice. ³⁰ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ³¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³² δόμα, τος, τό, present, gift. ³³ πλεονάζω, superabound, make to abound. ³⁴ ἀπέχω, received, obtain. ³⁵ Ἐπαφροδίτος, ου, ὁ, Epaphroditus. ³⁶ ὁσμὴ, ἡς, ἡ, smell, aroma. ³⁷ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell.

θυσίαν¹ δεκτὴν,² εὐάρεστον³ τῷ θεῷ. Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν⁴ 19

ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον⁵ αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ 20

ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ 21

ἀδελφοί. Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα⁶ δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος⁷ 22

οἰκίας.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 23

¹θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²δεκτός, acceptable, welcome. ³εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁴χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁵πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ⁶μάλιστα, especially, most of all. ⁷Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar.